

ADVIES Nr 28 / 2006 van 26 juli 2006

O. Ref. : SA2 / A / 2006 / 014

BETREFT : Advies met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid art. 29;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege de Eerste Minister Guy VERHOFSTADT, ontvangen op 28 april 2006;

Gelet op de vraag om bijkomende inlichtingen van 19 juni 2006;

Gelet op de bijkomende inlichtingen verstrekt op 13 juli 2006

Gelet op het verslag van de heer R. TROGH;

Brengt op 26 juli 2006 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

---

1. Artikel 3 van de wet van 1 september 1980 *betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector* voorziet in de toekenning van een syndicale premie aan personeelsleden van de overheidssector.

Bij de toekenning en de uitbetaling van de vakbondspremie evenals bij de controle erop, zijn verschillende instanties betrokken. Teneinde de modaliteiten daarvan te uniformiseren, wenst men voortaan over de mogelijkheid te beschikken om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken (o.a. vermelding ervan op het aanvraagformulier).

Het voorontwerp van wet (hierna voorontwerp) strekt ertoe om dit mogelijk te maken. Artikel 3 van het voorontwerp vult daartoe artikel 6, § 2, van de wet van 1 september 1980 als volgt aan:

“Voor de uitvoering van deze maatregelen kunnen de instellingen, besturen of diensten bedoeld in artikel 1 en de uitbetalingsorganismen bedoeld in artikel 5, § 2, gebruik maken van het identificatienummer van het Rijksregister.”

II. ONDERZOEK VAN DE ONTWERPTEKST

---

2. Artikel 16, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (WRR), bepaalt dat het sectoraal comité van het Rijksregister machtigingen verleent om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken.

De Commissie stelt vast dat de door artikel 3 van het voorontwerp voorgestelde toevoeging aan artikel 6, § 2, van de wet van 1 september 1980, een uitzondering invoert op artikel 16, 1°, WRR.

3.1. Indien deze uitzondering ertoe strekt om alle instanties die bij de uitbetaling van de vakbondspremie betrokken zijn, te verplichten om het identificatienummer te gebruiken, dan lijkt een wetgevend ingrijpen aangewezen gelet op het feit dat:

- het iemand, die in aanmerking komt om een machtiging om het identificatienummer te gebruiken aan te vragen, vrij staat om dit al dan niet te doen;
- een gemachtigde hoe dan ook kan beslissen om zijn machtiging niet te gebruiken of om af te zien van het gebruik.

3.2.1. Indien de bedoeling van de uitzondering erin bestaat om alle bij het proces betrokken instanties op hetzelfde ogenblik en volgens dezelfde modaliteiten een gelijkaardige machtiging te verschaffen, dan wordt er via een rechtsnorm gederogeed van de procedure opgelegd door de WRR, en wordt er dus afgeweken van de principiële bevoegdheid van het sectoraal comité van het Rijksregister.

3.2.2. Artikel 8, § 1, tweede lid, WRR voorziet reeds in de mogelijkheid om af te wijken van de in artikel 16, 1°, WRR geformuleerde principiële bevoegdheid van het sectoraal comité van het Rijksregister: *“De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van het sectoraal comité, in welke gevallen geen machtiging vereist is”*.

Met betrekking tot een gelijkaardige afwijking op de principiële bevoegdheid van het sectoraal comité Federale Overheid merkte de Commissie in haar advies nr.15/2006 van 14 juni 2006 op:

“ ... stelt de Commissie toch vast dat, zoals voor elke uitzondering, zij wat betreft haar toepassingsgebied een restrictieve interpretatie aanhangt, a fortiori van zodra wanneer zij leidt tot een verschil in behandeling tussen het geheel van begunstigde of betrokken personen door voormeld artikel 36bis”.

In voorkomend geval komt het toe aan de Koning om zijn intentie om beroep te doen op deze uitzondering op expliciete wijze te bepalen en te motiveren, met dien verstande dat de mogelijkheid om zich aldus vrij te stellen van de machtiging door voormeld sectoraal comité in niets de verplichting in de weg staat om de overige materiële bepalingen van de WVP te respecteren, en meer bepaald het artikel 4. Indien hiertoe aanleiding bestaat, kan het nut van een voorafgaande consultatie van de Commissie, voorafgaand aan de aanvaarding van dergelijk koninklijk besluit, worden overwogen”.

De wetgever kan via een rechtsnorm van gelijke rang derogeren van de procedure opgelegd door de WRR, en dus af te wijken van de principiële bevoegdheid van het sectoraal comité van het Rijksregister. Dit neemt niet weg dat de hierboven door de Commissie geformuleerde vuistregels inzake restrictieve interpretatie van de uitzondering en de motivering, *mutatis mutandis* van toepassing zijn op onderhavig voorontwerp.

3.2.3. Het doeleinde van het wetsontwerp bestaat erin om enerzijds de correcte betaling van de vakbondspremie te bevorderen en anderzijds ervoor te zorgen dat alle bij de uitkering van de vakbondspremie betrokken instanties dezelfde werkwijze hanteren.

Dit laatste vereist dat:

- alle betrokken instanties over een machtiging om het identificatienummer te gebruiken, beschikken;
- alle betrokkenen er op hetzelfde ogenblik over een dergelijke machtiging kunnen beschikken.

In de bijkomende inlichtingen wordt opgemerkt dat zulks via aparte machtigingsaanvragen bij het sectoraal comité van het Rijksregister moeilijk zal kunnen worden bewerkstelligd.

3.2.4. De Commissie stelt vast dat, in de eventualiteit bedoeld in punt 3.2.1 een afwijking op de bevoegdheid van het Sectoraal comité van het Rijksregister *in casu* aanvaardbaar is.

3.2.5. Verder wordt vastgesteld dat de door het voorontwerp geformuleerde uitzondering welomschreven en afgelijnd is (zie punt 4).

4. Het identificatienummer van het Rijksregister is een persoonsgegeven in de zin van de WVP. Het voormelde artikel 3 van het voorontwerp van wet stelt dus een verwerking van persoonsgegevens in en moet bijgevolg conform zijn aan de beginselen van de WVP.

Artikel 5 WVP somt de gevallen op waarin persoonsgegevens mogen verwerkt worden. Er dient dus onderzocht te worden of de voorgestelde verwerking daarin kan ondergebracht worden.

Artikel 6, § 2, (in zijn huidige vorm) van de wet van 1 september 1980 luidt als volgt: *“De Koning bepaalt de controlemaatregelen met betrekking tot de toekenning en de uitbetalingen van de vakbondpremies.”* Artikel 3 van het voorontwerp vermeldt uitdrukkelijk dat het met het oog is op de uitvoering van deze maatregelen dat het identificatienummer kan gebruikt worden.

Het besluit dat deze controlemaatregelen vaststelt, is het koninklijk besluit van 30 september 1980 *betreffende de toekenning en uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidsector* (hierna het besluit).

Artikel 8, § 1, van het besluit bepaalt dat de vakbondspremie wordt aangevraagd door middel van een aanvraagformulier. In § 2 van datzelfde artikel wordt heel precies opgesomd welke de finaliteit van dat betrokken aanvraagformulier is, namelijk:

- te bevestigen dat het personeelslid aan de toekenningsvoorwaarden voldoet;

- de controle op het voldoen aan de toekenningsvoorwaarden mogelijk te maken;
- de vakorganisaties en uitbetalingsinstellingen de gegevens verstrekken die zij nodig hebben om de betaling te verrichten.

Artikel 10 van het besluit somt de gegevens op die het aangifteformulier bevat. Sommige daarvan worden verstrekt door de afgifte dienst zoals de identificatie van het personeelslid, andere worden door het betrokken personeelslid verstrekt zoals het adres, rekeningnummer.

Artikel 15 van het besluit bepaalt verder dat het de uitbetalingsinstellingen zijn die verantwoordelijk zijn voor het vaststellen van de toekenningsvoorwaarden van artikel 3, 1°, voldaan is, namelijk of de betrokkene tijdens het referentiejaar bijdragend lid is geweest van een representatieve vakorganisatie en voor het uitbetalen van de premie.

Tot slot voorziet artikel 20 van het besluit in de oprichting van een *Commissie voor de Vakbondspremies* die krachtens artikel 21 o.a. tot taak heeft:

“1° controle uit te oefenen op het voldoen aan de toekenningsvoorwaarden;

2° per uitbetalingsinstelling vast te stellen hoeveel vakbondspremies werkelijk overeenkomstig dit besluit zijn uitbetaald;

3° na te gaan of de vakbondspremies werkelijk uitbetaald zijn;

4° controle uit te oefenen op de uitbetalingsinstellingen; “

De beoogde verwerking beantwoordt aan het gestelde in artikel 5, c, WVP : persoonsgegevens mogen verwerkt worden *wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke van de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.*

5. Persoonsgegevens dienen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en niet verder te worden verwerkt op een wijze die, rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. (finaliteit - artikel 4, § 1, 2°, WVP)

Het voorontwerp bepaalt uitdrukkelijk dat het gebruik van het identificatienummer uitsluitend toegestaan wordt met het oog op de toepassing van de door de Koning vastgestelde *controlemaatregelen met betrekking tot de toekenning en de uitbetalingen van de vakbondspremies*, dus met het oog op het toepassen van het besluit. De voorgestelde tekst voldoet bijgevolg aan de vereiste van artikel 4, § 1, 2°, WVP.

6. Persoonsgegevens dienen toereikend, terzake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt. (artikel 4, §1, 3°, WVP). Dit betekent dat moet onderzocht worden of deze beginselen bij het gebruik van het identificatienummer inzake - rekening houdend met de opgegeven finaliteit - in acht worden genomen.

6.1. De vakbondpremie wordt gefinancierd met bijdragen die betaald worden door de door de wet van 1 september 1980 geïntroduceerde “werkgevers”, dus met overheidsgeld. Er dient over gewaakt te worden dat alleen een premie wordt uitbetaald aan een personeelslid dat aan de toekenningsvoorwaarden voldoet en, dat niet meerdere premies aan eenzelfde persoon worden uitbetaald.

Dit is onder meer de taak van de *Commissie voor de vakbondspremies* waarvan in punt 4 gewag gemaakt wordt. Zij is trouwens reeds gemachtigd om het identificatienummer te gebruiken voor het vervullen van taken die haar zijn opgelegd door of krachtens een wets- of reglementsbepaling

betreffende het vakbondsstatuut van het overheidspersoneel (artikel 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 februari 1995 tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen ten aanzien van de Commissies die controletaken vervullen in het kader van de wetgeving op het vakbondsstatuut).

Artikel 3, 2°, van het voormeld koninklijk besluit laat deze Commissie toe om dit nummer te gebruiken als identificatiemiddel *in de betrekkingen die ze heeft met de houder van het nummer of met zijn wettelijke vertegenwoordiger enerzijds, en met de andere openbare overheden en instellingen die zelf de in artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 genoemde machtiging hebben gekregen en die in verbinding staan met de commissies voor de doeleinden waarvan sprake in artikel 1, eerste lid.*

Het feit dat de andere instanties die bij de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie betrokken zijn tot op heden niet gemachtigd zijn om dit nummer te gebruiken, belemmert een vlotte en efficiënte controle.

Het aanvraagformulier vormt krachtens artikel 8, § 2, van het besluit de basis voor de toekenning van de premie evenals het document waarnaar men voor controledoeleinden zal teruggrijpen. De vermelding van het identificatienummer op het aanvraagformulier verschaft alle in het proces betrokken instanties de zekerheid dat men het over dezelfde persoon heeft (de werkgever die bevestigt dat de betrokkene bij hem tewerkgesteld is, de vakbondsorganisatie die bevestigt dat de betrokkene bij haar aangesloten is). Vergissingen waartoe homoniemen en schrijffouten in de naam aanleiding kunnen geven, worden vermeden. Dit is niet zonder belang zowel voor de aanvrager als voor de uitbetalingsinstellingen. Een vergissing omtrent de identiteit kan ertoe leiden dat een persoon ten onrechte geen premie wordt toegekend, dat een onjuiste premie wordt toegekend of een premie wordt toegekend aan een persoon die er helemaal geen recht op heeft. Onduidelijkheid over de exacte identiteit van een persoon kan er tevens toe leiden dat aan eenzelfde persoon meer dan 1 premie wordt uitgekeerd.

Het gebruik van het identificatienummer door alle betrokkenen in de procedure zorgt er dus voor dat de juiste premie aan de juiste persoon wordt uitbetaald.

6.2. Alleen personen die aangesloten zijn bij een representatieve vakorganisatie komen in aanmerking voor de ontvangst van een vakbondspremie. Dit betekent dat zij hun bijdrage als lid moeten betaald hebben. Door de vakbondspremie wordt eigenlijk een deel van deze financiële bijdrage gerecupereerd.

De aanvrager heeft er belang bij dat de aanvraag om deze premie uitbetaald te krijgen, snel en juist wordt afgehandeld. Het gebruik van zijn identificatienummer voor zulk doeleinde lijkt adequaat.

De voorgestelde tekst voldoet bijgevolg aan de vereiste van artikel 4, § 1, 3°, WVP.

III. VOLLEDIGHEIDSHALVE

-----

7. De Commissie benadrukt volledigheidshalve dat het feit dat ingevolge het voorontwerp van wet wordt afgeweken van de procedure voorzien in de WRR om het identificatienummer van het Rijksregister te mogen gebruiken, de instanties die ingevolge deze tekst gemachtigd worden om het identificatienummer te gebruiken, niet ontslaat van de verplichting om de andere bepalingen van de WRR na te leven zoals o.a. de artikelen 10 en 11 die onverminderd van toepassing zijn.

Dit betekent onder meer dat de geviseerde instanties die het identificatienummer daadwerkelijk zullen gebruiken, de identiteit van hun consulent inzake informatieveiligheid zullen moeten meedelen aan het sectoraal comité van het Rijksregister (artikel 10). Deze persoon zal vanzelfsprekend een veiligheidsbeleid moeten uitstippelen en een veiligheidsplan opstellen.

Zoals de andere gemachtigden zullen de door dit voorontwerp van wet geviseerde instanties desgevallend door het sectoraal comité van het Rijksregister verzocht worden om periodiek een evaluatieformulier in verband met de informatieveiligheid in te vullen.

8. Artikel 8, § 1, vierde lid, WRR verplicht het sectoraal comité van het Rijksregister tot de publicatie van een kadaster van de netwerkverbindingen. Daartoe moet in de aanvraag melding gemaakt worden van de netwerkverbindingen die voortvloeien uit het gebruik van het identificatienummer. Aldus wordt de burger geïnformeerd welke instanties mogelijks over hem informatie uitwisselen op basis van het identificatienummer (transparantie).

Voor zover de Commissie aan de hand van de memorie van toelichting kan vaststellen, zullen er momenteel geen netwerkverbindingen tot stand komen. Zij vestigt er echter de aandacht op dat indien in de toekomst dergelijke verbindingen zouden tot stand komen, de betrokkenen het sectoraal comité van het Rijksregister daarvan onmiddellijk moeten informeren. Het is immers dit comité dat zal beoordelen of dergelijke verbindingen, rekening houdend met de finaliteiten, geoorloofd zijn of niet.

9. Zoals reeds werd opgemerkt mag het identificatienummer van het Rijksregister slechts gebruikt worden voor zover men daartoe gemachtigd is. Dit betekent dan ook vanzelfsprekend dat men dit in contacten met een derde - die niet de houder van het nummer of zijn wettelijke vertegenwoordiger is - slechts mag gebruiken voor zover deze eveneens gemachtigd is om dit nummer te gebruiken en voor zover het kadert in de doeleinden met het oog op dewelke hij gemachtigd werd om dit nummer te gebruiken.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit in de mate dat de door het voorgelegde wetsontwerp gemachtigden de punten 7 tot 9 van dit advies in acht nemen.

De administrateur,

De voorzitter,

(get.) Jo BARET

(get.) Michel PARISSE